

ІНФОРМАЦІЯ

про стан виконання Міністерством внутрішніх справ України заходів Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021 – 2023 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 року № 756-р у другому півріччі 2023 року

Управління моніторингу дотримання прав людини МВС узагальнило інформацію щодо виконання центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України, Головним сервісним центром МВС, закладами, установами і підприємствами, що належать до сфери управління МВС, Головним управлінням Національної гвардії України заходів Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021–2023 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 року № 756-р (далі – План дій з реалізації Національної стратегії).

Щодо пункту 4.

Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо:

запровадження заходів захисту стосовно потерпілих (зокрема постраждалих від домашнього насильства) від вторинної віктимізації під час кримінального провадження;

удосконалення механізму спеціального (заочного) досудового розслідування стосовно осіб, які причетні до тимчасової окупації Автономної Республіки Крим і м. Севастополя та збройної агресії Російської Федерації, переховуються від правосуддя на тимчасово окупованій території чи на території Російської Федерації;

удосконалення положень Кримінального процесуального кодексу України в частині перегляду судом справ, які розглядалися *in absentia* (заочно), зокрема і після ухвалення вироку, за заявою особи, яку було затримано чи яка повернулася до України.

На розгляді Верховної Ради України перебуває проект Закону України «Про внесення змін до КПК України щодо забезпечення прав потерпілих осіб у кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень проти статевої свободи, статевої недоторканості особи та домашнього насильства» (реєстр. № 4175 від 30 вересня 2020 року), унесений народними депутатами України Констанкевич І. М., Батенком Т. І., М'яликом В. Н. та іншими (далі – законопроект).

Даним законопроектом пропонується доповнити Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК України) статтями 227-1 (Особливості допиту потерпілого в кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи і домашнього насильства) та 227-2 (Участь психолога або лікаря в слідчих (розшукових) діях за участю потерпілого в кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи і домашнього насильства).

Крім того, Законом України від 27 квітня 2021 року № 1422-ІХ «Про внесення змін до КПК України щодо вдосконалення окремих положень у зв'язку із здійсненням спеціального досудового розслідування», крім інших змін, унесено зміни до частини першої статті 281 КПК України, відповідно до якої якщо під час досудового розслідування місцезнаходження підозрюваного невідоме або він виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України чи за межами України та не з'являється без поважних причин на виклик слідчого, прокурора за умови його належного повідомлення про такий виклик, слідчий, прокурор оголошує розшук такого підозрюваного. До оголошення підозрюваного в розшук слідчий, прокурор зобов'язаний вжити заходів щодо встановлення його місцезнаходження.

Щодо пункту 12.

Впровадження пілотного проєкту інформаційної підсистеми «Custody Records» в усіх територіальних (відокремлених) підрозділах Національної поліції, Держприкордонслужби, Національної гвардії, ДМС.

З метою вирішення проблем, які зазначено в рішеннях Європейського суду з прав людини, Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню, МВС спільно з міжнародними партнерами та громадськими організаціями вивчено міжнародний досвід та підготовлено до впровадження розроблену інформаційну підсистему «Custody Records».

Станом на грудень 2023 року, на основі розробленого Технічного завдання із впровадження інформаційної підсистеми «Custody Records», пілотний проєкт ІІІ «Custody Records» запроваджено у 82 підрозділах поліції. У 2023 році зазначений проєкт вже впроваджено в 47 підрозділах поліції.

У той же час, у зв'язку із введенням воєнного стану на території України та веденням бойових дій на окремих її територіях, а також в зв'язку з відсутністю можливості призначення інспекторів дотримання прав людини, тимчасово припинено пілотування в 3 підрозділах поліції в Донецькій, Харківській та Київській областях.

МВС ініційовано перед Міністерством юстиції України питання про відтермінування строку виконання пункту 12 Плану дій з реалізації Національної стратегії щодо впровадження пілотного проєкту інформаційної підсистеми

«Custody Records» в усіх територіальних (відокремлених) підрозділах Національної поліції до грудня 2025 року (лист МВС від 17 квітня 2023 року № 8191/01-2023).

Щодо пункту 13.

Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проєкту акта про розроблення автоматизованого обміну інформацією між центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги та суб'єктами інформування про осіб, затриманих за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, зокрема з урахуванням впровадження інформаційної підсистеми «Custody Records».

Постановою Кабінету Міністрів України від 24 червня 2023 року № 630 «Про внесення до деяких постанов Кабінету Міністрів України змін щодо питань функціонування системи надання безоплатної правової допомоги» визначено, що у разі запровадження автоматизованого обміну інформацією з використанням інформаційно-комунікаційних систем про затриманих осіб між суб'єктами подання інформації та регіональними центрами регіональному центру передаються відомості про дату і час прибуття адвоката до затриманої особи та його вибуття (за наявності).

Станом на грудень 2023 року пілотний проєкт ІІІ «Custody Records» запроваджено у 82 підрозділах поліції. У той же час, у зв'язку із дією правового режиму воєнного стану на території України та веденням бойових дій на окремих її територіях, а також у зв'язку із відсутністю можливості призначення інспекторів дотримання прав людини тимчасово призупинено пілотування проєкту в трьох підрозділах поліції в Донецькій, Харківській та Київській областях.

МВС ініційовано перед Міністерством юстиції України питання про продовження строку виконання пункту 13 Плану дій щодо розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проєкту акта щодо автоматизованого обміну інформацією між центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги та суб'єктами інформування про осіб, затриманих за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, зокрема з урахуванням впровадження інформаційної підсистеми «Custody Records», до грудня 2024 року (лист МВС від 17 квітня 2023 року № 8191/01-2023).

Щодо пункту 27

Затвердження Інструкції щодо забезпечення безпеки мирних зібрань для працівників Національної поліції України та Національної гвардії України відповідно до рішень Європейського суду з прав людини та Керівних принципів із свободи мирних зібрань, розроблених Організацією з безпеки та співробітництва в Європі, для забезпечення того, щоб тактика, яка застосовується під забезпечення безпеки мирних зібрань, була

спрямована на негайне припинення насильницьких нападів, а не на ізоляцію мирних протестувальників.

На сьогодні, Національна поліція України під час проведення масових заходів використовує Стандартні операційні процедури щодо забезпечення публічної безпеки і порядку органами та підрозділами Національної поліції України у зв'язку з проведенням масових заходів, затверджені Головою Національної поліції України 01 грудня 2019 року.

За інформацією, наданою Національною поліцією України, питання унормування на законодавчому рівні прав громадян на реалізацію свободи мирних зібрань не вирішено (Міністерством юстиції України проєкт Закону України не розроблено – пункт 25 Плану дій з реалізації Національної стратегії, термін виконання грудень 2021 року), у зв'язку із чим, розробка та затвердження вказаної інструкції (підзаконного нормативного акту) є передчасними.

Відповідно до пункту 25 індикаторів стану виконання Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини, станом на друге півріччя 2021 року, розміщених на офіційному вебсайті Міністерства юстиції України, Секретаріат Кабінету Міністрів України спільно із заінтересованими органами та представниками інститутів громадянського суспільства здійснюється підготовка проєкту плану заходів з реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2022–2024 роки, з визначенням виконавців та строків виконання відповідних заходів, до якого, серед іншого, заплановано включити питання врегулювання на законодавчому рівні правових гарантій та механізмів реалізації свободи мирних зібрань.

Разом із тим, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2023 року № 160-р затверджено План заходів до 2024 року щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки.

Відповідно до завдання 4 Плану заходів до 2024 року щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021–2026 роки щодо врегулювання на законодавчому рівні правових гарантій та механізмів реалізації свободи мирних зібрань, строк його виконання визначено на грудень 2024 року (основний виконавець Міністерство юстиції України).

Позицію МВС щодо виконання цього пункту Плану дій з реалізації Національної стратегії листами від 06 липня 2022 року № 17838/6/37-2022 та 23 вересня 2022 року № 28247/6/37 доведено до Міністерства юстиції України, яка залишається незмінною. Питання розробки та прийняття профільного закону, який буде визначати правові засади реалізації гарантованого Конституцією України права громадян на мирні зібрання є першочерговим.

Щодо пункту 28

Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо: уніфікації використання терміну «нетерпимість» та обов'язкового врахування мотивів нетерпимості за такими ознаками, як раса, колір шкіри, національна або етнічна належність, релігійні переконання, ідеологічні переконання, сексуальна орієнтація, гендерна ідентичність, інвалідність, мова, місце проживання або іншими ознаками в разі призначення покарання за злочин; конкретизації норм статті 161 Кримінального кодексу України в частині чіткого визначення кримінального правопорушення щодо дискримінації, за тяжкістю вчинення якого особа підлягає притягненню до кримінальної відповідальності, разом із внесенням відповідних змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Цивільного кодексу України із передбаченням штрафів, відшкодування шкоди за відповідні діяння меншої тяжкості; внесення змін до статті 149 Кримінального кодексу України в частині доповнення переліку ознак особи, що постраждала від торгівлі людьми; визначення форм сексуального насильства (зокрема сексуальна експлуатація, примусова проституція, примусова вагітність, примусовий аборт, примусова стерилізація, примусовий шлюб, сексуальне насильство в умовах збройного конфлікту та будь-які інші форми сексуального насильства) відповідно до міжнародних стандартів.

Проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо боротьби з проявами дискримінації» розроблено та зареєстровано у Верховній Раді України за реєстр. № 5488 від 13 травня 2021 року. Вказаним проектом Закону передбачено уніфікацію термінології, пов'язаної з використанням терміну «нетерпимість», вилучення з диспозиції статті 161 Кримінального кодексу України (далі – КК України) частини, яка стосується кримінальної відповідальності за дискримінацію (пряме чи непряме обмеження прав або встановлення прямих чи непрямих привілеїв за ознаками), з унесенням відповідних змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КупАП), часткову декриміналізацію діянь, відповідальність за які на сьогодні передбачена статтею 130 КК України, забезпечення покарання за злочини, скоєні з мотивів нетерпимості за такими ознаками, як раса, колір шкіри, релігійні переконання, сексуальна орієнтація, транссексуальність, інвалідність, мова тощо.

Постановою Верховної Ради України № 3369-IX від 05 вересня 2023 року зазначений законопроект включено до порядку денного десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання (URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71891).

Щодо пункту 29.

Підготовка слідчих органів Національної поліції щодо особливостей здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених з мотивів нетерпимості.

За інформацією наданою Національною поліцією України, навчальними програмами первинної професійної підготовки поліцейських, розробленими відповідно до вимог Стандарту професійної (професійно-технічної освіти) з робочої професії «Поліцейський (за спеціалізаціями)», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки від 21 червня 2018 року № 669, для всіх категорій поліцейських передбачено вивчення навчального предмета: «Основи кримінального права», у ході викладання якого вивчаються теми: «Злочини проти життя та здоров'я особи. Злочини на ґрунті ненависті» та «Злочини проти безпеки та моральності».

Крім того, для поліцейських слідчих підрозділів у навчальній програмі додатково передбачено навчальний предмет: «Кваліфікація злочинів, підслідних Національній поліції України», під час вивчення якого розглядаються теми: «Кваліфікація злочинів на ґрунті ненависті» та «Кваліфікація злочинів проти громадського (публічного) порядку та моральності». У межах опанування цих тем поліцейські вивчають, зокрема, й особливості здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень, учинених з мотивів нетерпимості.

Щодо пункту 32.

Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту про внесення змін до Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою включення положень про запобігання випадкам дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань на робочому місці (пункт 32 Плану дій з реалізації Національної стратегії) (строк виконання квітень 2022 року).

На виконання вказаного заходу НПУ розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Дисциплінарного статуту Національної поліції України щодо врегулювання питання запобігання випадкам дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань на робочому місці» (далі – законопроект), який Кабінетом Міністрів України внесено на розгляд Верховної Ради України (реєстр. № 9340 від 29 травня 2023 року).

Постановою Верховної Ради України від 05 вересня 2023 року № 3369-IX зазначений законопроект включено до порядку денного десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання (URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42010>)

Щодо пункту 39.

Забезпечення спеціальної підготовки поліцейських, співробітників ДМС та Держприкордонслужби щодо ефективного запобігання, розслідування, притягнення до відповідальності за випадки торгівлі людьми, зокрема щодо Протоколу про попередження і припинення торгівлі

людьми, особливо жінками та дітьми, і покарання за неї, який доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності.

З метою забезпечення спеціальної підготовки персоналу Державної прикордонної служби України (далі – Держприкордонслужба) з питань обізнаності у сфері протидії торгівлі людьми, розроблено навчальні матеріали для використання в системі професійної (теоретичної) підготовки за дистанційною формою навчання персоналу за зазначеною тематикою. До участі у навчанні за дистанційною формою навчання залучено близько 3500 осіб.

У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану, тимчасово припинено проведення курсів підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації особового складу Держприкордонслужби, основні завдання зосереджено на реалізації тих повноважень, які сприяють перемозі України у війні.

Разом із тим, в Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (далі – Національна академія) з метою навчання персоналу з питань ефективного запобігання, розслідування, притягнення до відповідальності за випадки торгівлі людьми, особливо жінками та дітьми і покарання за неї, було проведено низку заходів, зокрема:

затверджена освітньо-професійна програма L-1В «Фаховий курс тактичного рівня ДПСУ», до якого включена тематика щодо інструментів та механізмів інтеграції принципів прав людини, недискримінації та протидії торгівлі людьми;

забезпечено ведення програми підвищення кваліфікації на тему: «Основи прав людини. Міжнародне гуманітарне право. Протидія торгівлі людьми». Відповідно до організаційних документів щодо підготовки особового складу Держприкордонслужби в навчальних закладах у 2023 році було заплановано та забезпечено проведення 3 потоків (150 осіб) дистанційного навчання (підвищення кваліфікації) за вказаною темою.

З метою підвищення кваліфікації співробітників оперативно-розшукових підрозділів у період з 25 вересня по 05 жовтня 2023 року на базі Національної академії внутрішніх справ України проведено відповідні курси з питань ефективного запобігання та протидії торгівлі людьми, до яких залучено 25 співробітників оперативно-розшукових підрозділів. Крім того, укладено договір з Одеським державним університетом внутрішніх справ щодо проведення аналогічних курсів, які були проведені у період з 02 по 11 жовтня 2023 року.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 02 червня 2023 року № 496-р, забезпечується здійснення заходів, передбачених Державною цільовою соціальною програмою протидії торгівлі людьми на період до 2025 року.

З метою посилення співпраці між ключовими органами виконавчої влади та міжнародними і громадськими організаціями, які працюють у сфері протидії

торгівлі людьми, 04 жовтня 2023 року персоналом оперативно-розшукових підрозділів Адміністрації Держприкордонслужби, за участі суб'єктів національного механізму взаємодії (НВМ) в Україні, взято участь у міжвідомчому круглому столі, який організований Бюро з демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ та присвячений запобіганню та боротьбі з торгівлею людьми, в тому числі під час проведення збройних конфліктів.

Протягом вересня–жовтня 2023 року під егідою Агентства Європейського Союзу з підготовки співробітників правоохоронних органів (CEPOL) та проекту TOPCOR представниками оперативно-розшукових підрозділів органів Держприкордонслужби взято участь у вебінарі «Навчальний онлайн модуль з торгівлі людьми».

У період з 16 по 19 жовтня 2023 року в Нідерландах та з 06 по 09 листопада 2023 року в Австрії та Польщі під егідою Програмного офісу Управління ООН з наркотиків і злочинності в Україні, представниками Держприкордонслужби прийнято участь у низці тренінгів з питань зміцнення міжнародного співробітництва та боротьби з торгівлею людьми, пов'язаною з війною в Україні.

13 грудня 2023 року, з метою покращення міжвідомчої взаємодії та координації суб'єктів, які здійснюють заходи з питань протидії торгівлі людьми, представники Адміністрації Держприкордонслужби взяли участь у засіданні Міжвідомчої ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі людьми, яка є консультативно-дорадчим органом, утвореним при Кабінеті Міністрів України, що координується Міністерством соціальної політики України.

Також, для підвищення кваліфікації співробітників оперативно-розшукових підрозділів, представниками НПУ взято участь:

у 10-й міжнародній конференції «Жінки у поліції», яка відбулася в м. Тбілісі (Грузія) в період з 04 по 11 березня 2023 року за підтримки Посольства США в Україні;

у регіональному заході на тему: «Незаконне перевезення мігрантів та торгівля людьми з метою трудової та сексуальної експлуатації», який відбувся в м. Мадрид (Королівство Іспанія) у період з 06 по 12 травня 2023 року та був організований Агентством Європейського Союзу з підготовки правоохоронних органів (далі – CEPOL), під час якого здійснено огляд останніх тенденцій контрабанди й торгівлі людьми та обговорено питання покращення співпраці у сфері протидії торгівлі людьми;

у регіональному семінарі з питань протидії торгівлі людьми за сприяння технологій з особливим акцентом на ідентифікацію жертв торгівлі людьми, які рекламуються на вебсайтах сексуальних послуг, який проходив у м. Таллінн, Естонія в період з 17 по 23 червня 2023 року;

у навчальному онлайн-модулі з торгівлі людьми (на запрошення CEPOL) та проєкті «Навчання та оперативне партнерство проти організованої злочинності» (TOPCOR);

у регіональних симуляційних вправах «Посилення взаємодії суб'єктів у сфері протидії торгівлі людьми», які відбулися 12-14 та 19-21 вересня 2023 року за сприянням ОБСЄ;

у регіональному тренінгу на тему: «Шахрайство з документами, підробка документів, з метою незаконного ввезення мігрантів», який відбувся 25-29 вересня 2023 року в м. Будапешт, Угорщина.

Крім того, представники НПУ регулярно беруть участь у тренінгах, робочих зустрічах з окремих питань правоохоронної діяльності, що організовуються міжнародними партнерами, а також у конкретних заходах згідно Оперативних планів в рамках ініціативи European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (далі – ЕМРАСТ або Європейська міждисциплінарна платформа проти кримінальних загроз), спрямованих на протидію торгівлі людьми та нелегальній міграції, зокрема за сприяння ЄВРОПОЛУ:

у шести зустрічах та пленарному засіданні правоохоронних органів країн Євросоюзу стосовно реалізації Оперативного плану ЕМРАСТ по боротьбі з нелегальною міграцією на 2023 рік, у тому числі і щодо виконання окремих його пунктів;

у двох чергових онлайн-зустрічах Української оперативної групи (Ukrainian Task Force) стосовно захисту від торгівлі людьми українців, які виїхали до країн Європи;

у нараді за участі Кримінального бюро Національної поліції Польщі щодо виявлення та боротьби з організованими злочинними групами, які займаються торгівлею людьми в Україні та засіданні щодо виконання пункту 3.5 Оперативного плану по боротьбі з торгівлею людьми ЕМРАСТ;

у робочій зустрічі в рамках проєкту TOPCOR/CEPOL на тему «Посилення співпраці з агентствами юстиції та внутрішніх справ – співпраця у боротьбі з транскордонною злочинністю»;

в онлайн тренінгу щодо ідентифікації жертв торгівлі людьми в мережі «Інтернет»;

в оперативній нараді учасників міжнародної спільної робочої групи, створеної правоохоронними органами України, Латвії та Польщі для розслідування кримінальної справи проти злочинної мережі українського походження, яка сприяла сексуальній експлуатації жінок – громадян України в Латвійській Республіці;

у робочій зустрічі з питань створення міжнародної оперативної групи в межах операції «ЛІБРО»;

у робочій зустрічі «EMSC-2023» щодо боротьби з торгівлею людьми та контрабандою мігрантів правоохоронних органів європейських країн.

За сприянням ІНТЕРПОЛУ:

у засіданні українсько-молдавської робочої групи з питань протидії організованій злочинності та тяжким злочинам в рамках проекту Інтерполу «Операційна підтримка Молдови»;

у конференції для офіцерів поліції, прикордонної служби та прокурорів з налагодження взаємодії в кримінальному переслідуванні торгівців людьми.

За сприянням Головного комісару поліції Литовської Республіки та Santa Marta Group - у міжнародній конференції «Об'єднання сил проти торгівлі людьми»;

За підтримки посольства Сполучених штатів Америки пройдено курс підвищення кваліфікації на тему «Протидія торгівлі людьми»;

За підтримки Офісу ООН з наркотиків та злочинності (UNODC):

у зустрічі групи регіональних експертів на тему «Ризики, загрози та форми нелегальної міграції, спричиненої конфліктом в Україні»;

у чотирнадцятій онлайн сесії робочої групи урядових експертів з технічної допомоги конференції сторін Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності.

За підтримки Агентства Європейського союзу з підготовки правоохоронних органів (CEPOL):

в онлайн вебінарі на тему «Обмін інформацією під час днів спільних дій»;

у стартовому семінарі з навчального онлайн модуля «Боротьба з торгівлею людьми».

За підтримки Міжнародної організації міграції - у сесії стратегічного планування з питань протидії торгівлі людьми на тему «Посилення співпраці між ключовими органами влади, міжнародними й громадськими організаціями, які працюють у сфері протидії торгівлі людьми, а також напрацювання майбутніх кроків у вирішенні проблем, пов'язаних із торгівлею людьми».

За підтримки ОБСЄ в Україні:

у тренінгах для поліцейських підрозділів міграційної поліції з основ розслідування кіберзлочинів, зокрема пов'язаних з торгівлею людьми, організованих в рамках спільного проекту ОБСЄ та Національної поліції України «Посилення спроможностей Національної поліції у розслідуванні злочинів пов'язаних з торгівлею людьми, у тому числі вчинених з використанням кібертехнологій»;

у семінарі з питань протидії торгівлі людьми за сприяння технологій з особливим акцентом на ідентифікацію жертв торгівлі людьми, які рекламуються на вебсайтах сексуальних послуг;

у регіональному семінарі ОБСЄ з питань протидії торгівлі людьми;

у програмі професійних обмінів міжнародної програми «Лідерство відвідувачів»;

у симуляційній вправі для поліцейських підрозділів міграційної поліції та слідчих управлінь (слідчих відділів) «Посилення взаємодії суб'єктів у сфері протидії торгівлі людьми» в межах спільного проєкту ОБСЄ та НПУ «Посилення спроможності НПУ у розслідуванні злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми».

За сприяння Львівського державного університету внутрішніх справ - у міжнародній науково-практичній конференції на тему: «Державна політика щодо протидії торгівлі людьми і незаконній міграції: Україна та світ».

Щодо пункту 44.

Включення до програм підготовки поліцейських тем стосовно проблемних питань щодо застосування законодавства у сфері запобігання та протидії домашньому насильству (строк виконання – вересень 2023 року).

До освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти включено освітні компоненти щодо виконання поліцейськими функцій із запобігання та протидії домашньому насильству відповідно до вимог Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07 грудня 2017 року № 2229-VIII.

Крім того, освітньою програмою підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» та навчальними програмами первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції, передбачено вивчення навчальної дисципліни (навчального предмета) «Запобігання та протидія домашньому насильству».

Водночас кримінально-правові та кримінально-процесуальні аспекти домашнього насильства розглядаються в рамках вивчення окремих тем навчальних дисциплін («Кримінальне право», «Кримінальний процес» та інші) в освітніх програмах підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра за спеціальностями 081 «Право» та 262 «Правоохоронна діяльність».

Також, післядипломна освіта працівників підрозділів слідства та дізнання НПУ проводиться у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, за типовими навчально-тематичними планами та програмами, затвердженими в установленому порядку.

Програми підвищення кваліфікації та спеціалізації поліцейських зазначених категорій передбачають вивчення таких тем: «Права людини. Верховенство права. Конституціоналізм. Міжнародні стандарти у сфері прав людини: Свобода від катувань. Свобода та особиста недоторканість. Право на приватність» та «Запобігання та протидія домашньому насильству».

Для відпрацювання практичних навичок реагування на факти вчинення домашнього насильства використовуються навчальні полігони, інтерактивні класні кімнати.

У 2023 році навчання в системі післядипломної освіти пройшли 2096 слідчих (підвищення кваліфікації – 2016, спеціалізацію – 80) та 546 дізнавачів НПУ (підвищення кваліфікації).

Щодо пункту 72.

Проведення тренінгів для співробітників ДМС, регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги щодо ідентифікації, сприяння у збиранні доказів та наданні правової допомоги особам, які мають право на звернення із заявою про визнання особою без громадянства (строк виконання – грудень 2023 року).

Навчання для представників територіальних органів ДМС проведено в режимі онлайн, в ході якого розглянуто вимоги Порядку розгляду заяв про визнання особою без громадянства, затвердженого постановою КМУ від 24 березня 2021 року № 317, а також технічні вимоги до використання функціоналу «Визнання особою без громадянства» у розділі «Легальний мігрант» інформаційної підсистеми «Облік іноземців та біженців» Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами.

ДМС розроблено та внесено на розгляд Кабінету Міністрів України проект постанови «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України у зв'язку із прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства у сфері міграції».

Проектом акта передбачено, серед іншого, доповнення Порядку оформлення, видачі, обміну, скасування, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсною та знищення посвідки на постійне проживання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 року № 321 пунктом 411 такого змісту:

«411. У разі коли особа для обміну подає посвідку, у якій зазначено її статус особи без громадянства, але цей статус був визначений за відсутності документа, що посвідчує особу без громадянства, або до набрання чинності статті 61 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», вона зобов'язана протягом десяти робочих днів з дня прийняття документів на обмін посвідки подати заяву про визнання особою без громадянства відповідно до вимог Порядку розгляду заяв про визнання особою без громадянства, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року № 317. Про такий обов'язок особа письмово повідомляється у день звернення.».

У зв'язку із цим, передбачено внесення низки змін до Порядку розгляду заяв про визнання особою без громадянства, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року № 317.

Вказані змін були реалізовані шляхом прийняття Кабінетом Міністрів України постанови від 12 вересня 2023 року № 979 «Про внесення змін до деяких

законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства у сфері міграції», яка набрала чинності 16 вересня 2023 року.

20 вересня поточного року ДМС проведено колоквіум у формі тренінгу на тему: «Практичні аспекти застосування змін в законодавстві щодо продовження іноземцям та особам без громадянства строку перебування, оформлення посвідки на постійне та тимчасове проживання».

У ході колоквіуму обговорено питання документування осіб без громадянства, яким цей статус був визначений за відсутності документа, що посвідчує особу без громадянства, або до набрання чинності статті 61 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства».

Водночас ДМС на постійній основі надає консультативно-методичну допомогу працівникам територіальних органів та підрозділів ДМС, які здійснюють прийом заяв про визнання особою без громадянства.
